

„Mert azt tanultam mindenütt, azt láttam minden nagy nemzetnél, hogy az apák dolgát folytatják az utódok. Ugyanezt látjuk északon és délen, minden olyan nemzetnél, akikhez mi tanulni járunk, hogy hazajöve lebecsülhessünk mindent, ami a miénk, merthogy itthon nincsen készen akkora kultúra, akkora művészet, mint amilyent hozhatunk könnyen, készen – külföldről. Mert nekünk azt előbb csinálnunk kellene. Mert össze kellene szednünk nagy fáradsággal az ország minden részéről a széjjelszórt köveket, hogy azokkal a magunk képére építhessünk. És ehhez hit is kellene, és nagy fanatizmus is, és rettenetesen sok munka...”

(Kós Károly)

A projekt a Central Europe Programban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával valósul meg.

A velünk élő örökség

KULTURÁLIS GAZDAGSÁGUNK
A VASI HEGYHÁTON

CULTURAL
CAPITAL
COUNTS

EUROPEAN UNION This project is implemented through the Central Europe Programme co-financed by the ERDF.

Kedves Olvasó!

E szórólappal egyidőben kiadványt jelentettünk meg „A velünk élő örökség” címmel, mely a Vasi Hegyhát kulturális értékeit foglalja össze írásban és képekben.

A kiadvány a Cultural Capital Counts projekt eredményeként készült, amelynek célja a szellemi kulturális örökség gazdasági alapú hasznosítása az európai régiók fenntartható fejlődése érdekében.

A Cultural Capital Counts egy három évig (2011-2014) futó projekt, amely az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Magyar Állam társfinanszírozásában, a Central Europe Program keretén belül valósul meg. Hat közép-európai ország tíz partnere vesz részt a projektben az a közös céllal, hogy – az élő hagyományokra, a szaktudásra és képességekre tekintettel – térségeik szellemi kulturális erőforrásait tőkésítsék, és ezáltal városaik és térségeik versenyképesebbé váljanak. A projekt végső célja a szellemi kulturális erőforrásokra alapozott térségi fejlesztés fenntartható stratégiájának kialakítása, és így a gazdasági fejlődés és az életminőség növelése az európai régiókban. A stratégia teljesen új szempontot ad az európai térségek fejlesztéséhez, azzal, hogy azok saját, belső erőforrásaira alapoz.

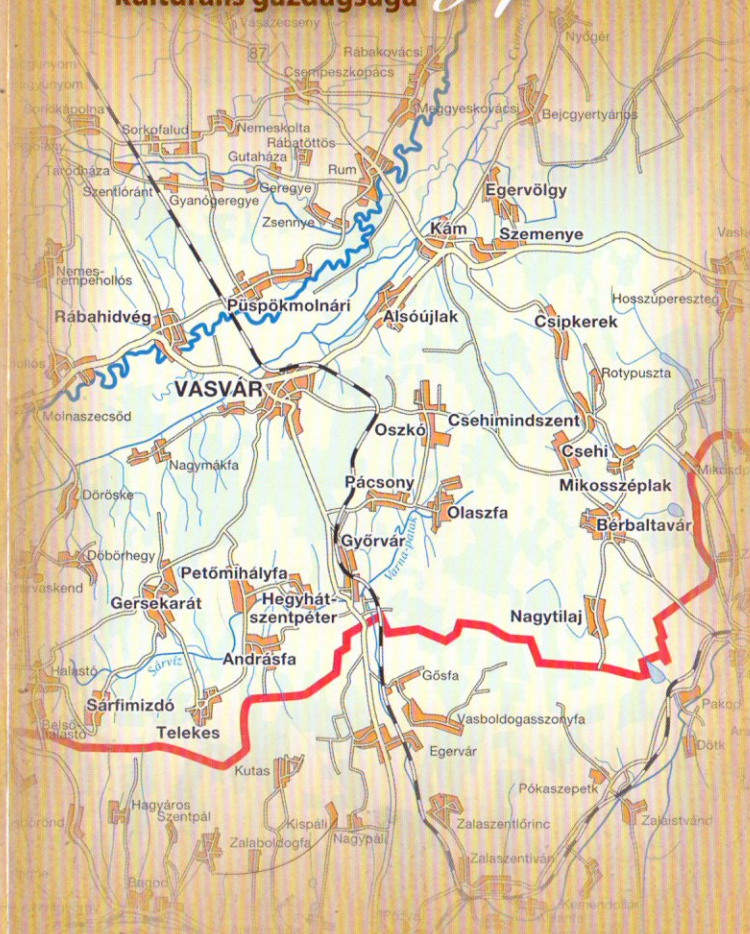
Mivel a szellemi kulturális örökség fogalma meglehetősen új, és erről még kevés tudással rendelkezünk, ezért a projekt a térségek szellemi kulturális örökségének felkutatásával indult. A partnerek interjúkat készítettek térségeikben olyan emberekkel, akik alaposan ismerik környezetüket: a témában érintett szakértőkkel, újságírókkal, történészekkel, kulturális egyesületek képviselőivel, annak érdekében, hogy azonosítsák térségük szellemi kulturális örökségének legfontosabb elemeit. A partnerrégiókból érkezett szakértőkkel folytatott tapasztalatcseré és a nemzetközi összehasonlítás segített abban, hogy „felfedezhessük a nyilvánvalót” azzal, hogy egy külső szempont szerint is kutattuk saját térségünket. Tehát, felfedeztük a rejtett kincseket!

A kutatás eredménye térségenként egy, a partner saját nyelvén elkészített, azaz összesen kilenc kiadványban jelenik meg.

Az egyes térségek szellemi kulturális örökségelemeinek leírása megtalálható adatbázisunkban angol nyelven az alábbi címen:

<http://www.culturalcapitalcounts.eu>

A Vasi Hegyhát kulturális gazdagsága

Hegypásztor Kör (9825 Oszkó, Molnár Antal u. 4.)

A második világháború után kezdődő időszak sok kárt okozott a hagyományörzésben országszerte, így a Vasi Hegyháton is. Felszámolták a falusi közösségek, elhalt a hagyományok jelentős része. Az 1990-es évektől kezdődően azonban újra fókuszba kerültek a korábban félretett hagyományaink, s ezek kibontása a pályázati lehetőségek megnyitásával vált elérhetővé. Olyan értékek kerültek elő, melyek már-már feledésbe merültek, de szerencsére éltek olyan idősebb emberek, akik emlékeztek a helyi szokásokra, egyszersmind a hétköznapi életre. A Vasi Hegyháton már az 1980-as évek közepén az oszkoói Hegypásztor Kör, majd más szervezetek megalakulásával megindult a civil szerveződés, megkezdődött a hagyományok feltárása, aztán felnőtt több olyan generáció, amely megbecsüli a múlt értékeit.

A táj, ahol élünk, nem tartozik a fejlett térségek közé. Kevés a munkahely, alacsony a fizetés, a legtöbb itt élő embernek már kora gyermekkorra óta a napi rutin részévé válik az ingázás. Sok fiatal elköltözik a Hegyhátról, hiszen egy „elmaradott, esélyeket nem adó vidéken hogyan is lehetne élni?” Pedig, a maga módján, gazdag ez a vidék! Nem az üzemi, bevásárló központjai, vagy a messze földön híres turisztikai nevezetességei teszik azzá, hanem az a szellemi kulturális örökség, amit az itt élő emberek teremtettek és őriznek mind a mai napig.

Nagy hagyományokkal rendelkezik a vasvári búcsú, reánk maradt a domonkos rend szellemi hagyatéka, a Hegyhát szülötte Mindszenty József bíboros; Nagy Gáspár, a költő és több más alkotó művész. A présház-pincékben megőrződött a múlt paraszti kultúrája. Minden évben sok kulturális rendezvényeknek, fesztiváloknak ad otthont a Hegyhát.

Legfőbb szellemi örökségünk azonban, maga a hegyháti ember identitás tudata, törekvése a hagyományok megőrzésére. Erre építve kell felfedezni már-már elfelejtett értékeket, és ha lehetséges, a mindennapok részévé tenni nemes dolgokat. Múltunk hajszályokereire támaszkodik a jelen, belőle nőnek majd erős hajtások, de ehhez idő kell. Újrateremtjük hagyományainkat, hiszen minden, ami hagyománnyá lett, elkezdődött valamikor! A még fellelhető szellemi és tárgyi értékeinket fel kell fedezni, és ami érdemes rá megőriznünk, folytatjuk.

A Vasi Hegyhát településein sok újszerű kezdeménnyel találkozhatunk, lelkes, tenni vágyó embertársainknak köszönhetően.

<http://www.oszko.hu>